

Arviointikertomus 2020

Sisällys

1. Puheenjohtajan katsaus	3
2. Tarkastuslautakunnan toiminta	4
Tilintarkastajan toiminta.....	4
Sidonnaisuuksien valvonta.....	4
3. Talouden analyysi	4
3.1 Investointien toteutuminen	9
3.2 Kunnanhallitus	10
3.3 Sivistyslautakunta	12
3.4 Tekninen lautakunta	13
Mäntyharjun Seudun Elinkeinojen Kehitys Oy (Mäsek).....	15
Kiinteistö Oy Keskiväli Hirventien kahden kerrostalon purku toteutui. Madepolku-Haukitie ja Hovilinna siirtyivät kaukolämpöön.....	15
Mäntyharjun Yrityskiinteistöt Oy	15
4. Muut havainnot	16
Edellisen vuoden arviointikertomuksen havaintojen käsittely	16
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	16

1. Puheenjohtajan katsaus

Tarkastuslautakunta on työstänyt arviointikertomusta 2020 melko poikkeuksellisissa olosuhteissa koronapandemian aikana, kuten viime keväänäkin.

Tarkastustoiminnan ajatellaan herkästi olevan jälkiviisastelua, jossa nostetaan esiin tavoitteita, joita ei saavutettu. Tarkastuslautakunnassa pureudutaan herkästi negatiivisiin trendeihin, joiden suuntaa ei ole saatu tilikaudella käännettyä.

Tilintarkastuskin käy läpi, ettei tietoja ole annettu väärin, vaan ne ovat luotettavia.

Positiivisia asioita, kuten pieniä arjen onnistumisia, ei useinkaan käytännön syistä nosteta arviointikertomukseen asti. Kuitenkin niitä tehdään ja niillä voi olla suurikin merkitys.

Kunnan strategiassa mainitaan, että kunnan on uudistuttava pärjätäkseen muuttuvassa maailmassa. Se edellyttää talouden hyvää hoitoa ja kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtimista.

Vuonna 2020 kunnan lainamäärä kasvoi, vaikka valtion osuuksiin sisältyi tilapäisenä lisänä noin 2,1 miljoonaa euroa ylimääräistä koronatukea.

Talouden suunta on kahtena edellisenä vuonna ollut huolestuttava. On helppo yhtyä kunnanjohtajan mielipiteeseen kuntatalouden ahdingosta, vuoden 2020 hyvästä tilinpäätöksestä huolimatta.

Talouden tasapaino ei toteutunut, kuten strateginen linjaus on. Voimavaroja on oltava elinkeino/elinvoimapolitiikkaan, jotta voidaan kehittää uusia mahdollisuuksia. Mäntyharjussa yritysten lukumäärä on kehittynyt varsin myönteisesti. Mutta kunnan ja yritysten välisessä kanssakäymisessä on kehitettävää.

Menestyvän yritystoiminnan kautta kunta menestyy ja mahdollisesti tulee muutosta tälle erittäin voimakkaalle väestön vähenemiselle. Elinvoiman kannalta erityisesti nuorten aikuisten muuttoliike on hyvä mittari. Talouden tavoitteissa, suunnittelussa ja seurannassa on katsottava pitkälle tulevaisuuteen, jotta taloudessa säilyy tasapaino, eikä kunta joudu negatiiviseen kierteseen.

Tarkasteluvuonna perusopetuksessa tapahtui suuri rakenteellinen uudistus yhden peruskoulun malliin siirryttäessä. Uudistus aiheutti jossain määrin aiheellisestikin kysymyksiä, kuinka nyt koulunkäynti sujuu. Varmasti löytyy kehittämiskohteita ja niihin myös ratkaisuja.

Kyselytutkimusten perusteella huoltajat ja koulun henkilökunta arvioivat haitat ja hyödyt melko vähäisiksi.

Oppilaista 6 % oli melko tyytymättömiä, se on huomioitava toiminnassa.

Koulujen, kuten koko kunnan henkilöstö, on joutunut ennen kokemattoman koronapandemian aikana muuttamaan toimintatapojaan ja se on onnistunut hyvin.

Kunnan eri toimialueilla tulee jatkaa rakenteellisia uudistuksia, yhteistyötä ja kumppanuuksia avoimin mielin.

Kunnan tärkein resurssi on osaava henkilöstö. Henkilöstön hyvinvoinnista on laaja-alaisesti pidettävä huolta. On oltava erilaisia mittareita, joilla kehitystä pystytään seuraamaan ja mahdollisiin ongelma-kohtiin puuttumaan.

Kiitos kaikille kunnan työntekijöille, yhteistyötahoille, viranhaltijoille ja luottamushenkilöille vuodesta 2020.

Ilpo Honkanen

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida, onko kunnan toiminta ollut tuloksellista ja tarkoituksenmukaista. Tämä arviointikertomus koskee vuotta 2020

Tarkastuslautakuntaan kuuluivat tilikaudella 2020 seuraavat jäsenet sekä heidän varajäsenensä:

Ilpo Honkanen, puheenjohtaja	(Rauno Suoniemi 9.11.2020 saakka, Alpi Ripatti)
Eero Kantola, varapj.	(Anneli Saarinen)
Tarmo Norén	(Sirpa Huoponen)
Raili Rantanen	(Mirva Leinonen)
Raili Suomi	(Pekka Suomi)

Tarkastuslautakunta on seurannut toimielimien toimintaa pöytäkirjojen perusteella ja kuullut kokouksissaan kunnanjohtajaa, hallinto- ja talousjohtajaa, sivistysjohtajaa, teknistä johtajaa ja muita viranhaltijoita sekä tytäryhtiöiden toimitusjohtajaa.

Tarkastuslautakunta on tutustunut toimintaan, vuoden 2020 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan 2020–2022 sekä tilinpäätökseen 2020. Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista sekä kunnan koko toimintaa on arvioitu saatujen selvitysten, tilinpäätöksen, henkilöstökertomuksen sekä muun aineiston perusteella.

Tilintarkastajan toiminta

Kunnan tilintarkastusyhteisönä toimi tilikaudella 2020 Mikkelin Tilintarkastus Oy, päävastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Mika Mikkonen.

Tarkastuslautakunta seurasi tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista. Tilintarkastaja esitteli lautakunnalle tarkastussuunnitelmansa ja raportoi tarkastuslautakunnalle tilikautta 2020 koskevista asioista.

Sidonnaisuuksien valvonta

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu valvoa luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Lautakunta käsitteli ja saattoi valtuustolle tiedoksi tilikaudella 2020 sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

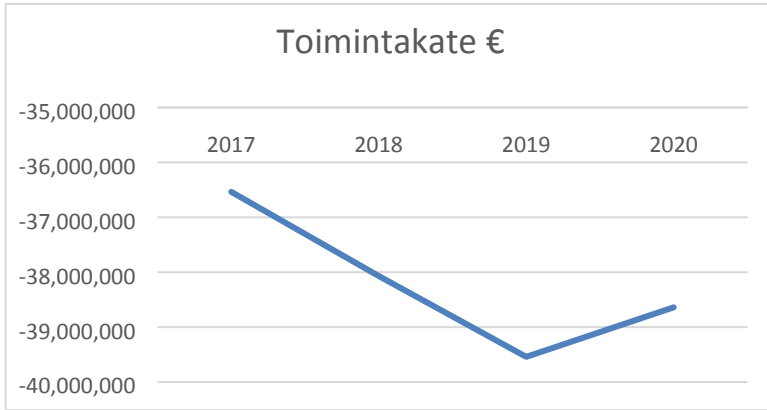
3. Talouden analyysi

Mäntyharjun kunnan tilikauden tulos muodostui ylijäämäiseksi. Seuraavassa esitetään eräitä tunnuslukuja ja havaintoja tilikauden tuloksen muodostumisesta sekä kunnassa että kuntakonsernissa. Tarkastuslautakunta on tehnyt tunnuslukujen avulla seurantaan neljän vuoden aikajaksolla.

Kunnan ulkoiset toimintatuotot olivat vuonna 2020 5,386 milj. € kasvaen edellisestä vuodesta noin 0,389 milj. €. Toimintakulut alittivat budjetoidun noin 1,954 milj. eurolla. Vuonna 2020 toimintakuluja oli yhteensä 44 025 milj. €, laskua edelliseen vuoteen oli 0,513 milj. €.

Henkilöstökulut pienenevät 0,373 milj. € edellisestä vuodesta. Vähennys oli lähinnä määräaikaista henkilöstöä. Henkilöstötilinpäätöksen mukaan kunnassa oli 10 henkilötyövuotta vähemmän kuin edellisvuonna.

Toimintakate kuvaa toimintakulujen ja -tuottojen välistä erotusta, joka kunnallistaloudessa on aina miinusmerkkinen, koska verotulot ja valtionosuudet esitetään tuloslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet).

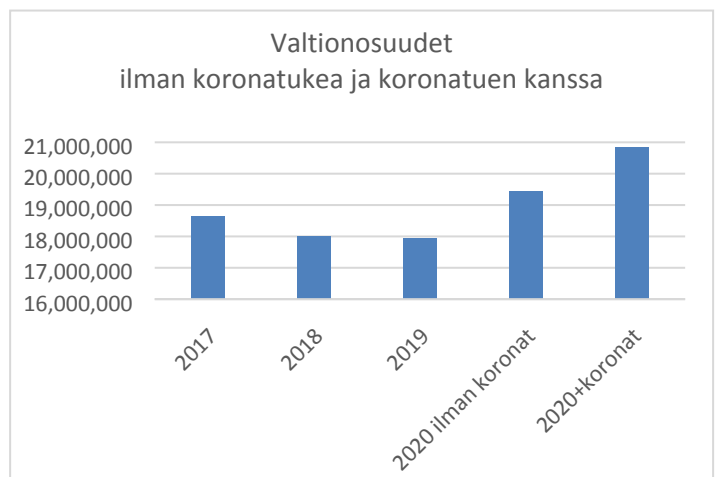
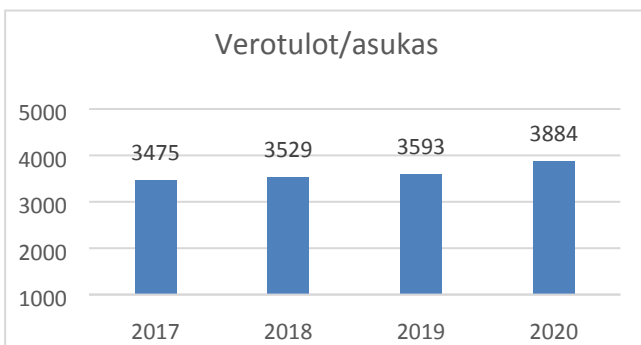
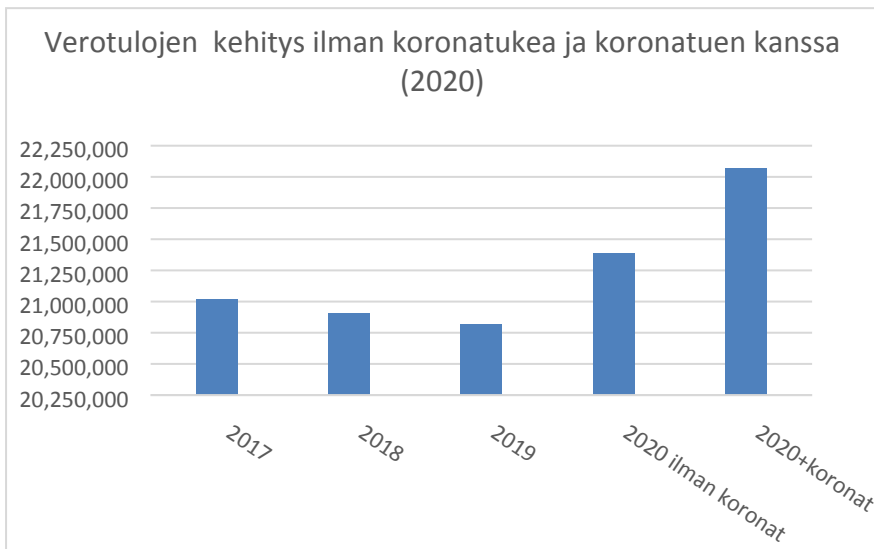

Toimintakatteen kehitys Mäntyharjun kunnassa vuosina 2017-2020

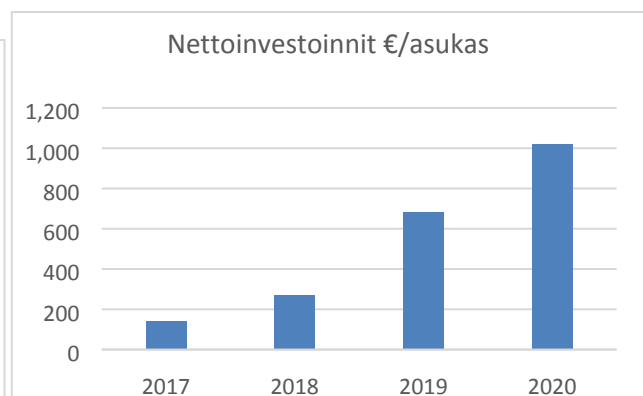
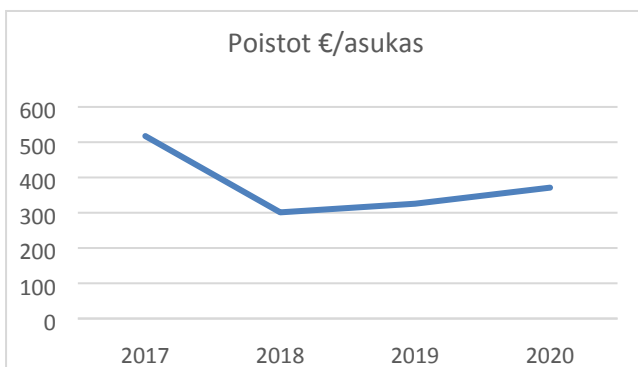
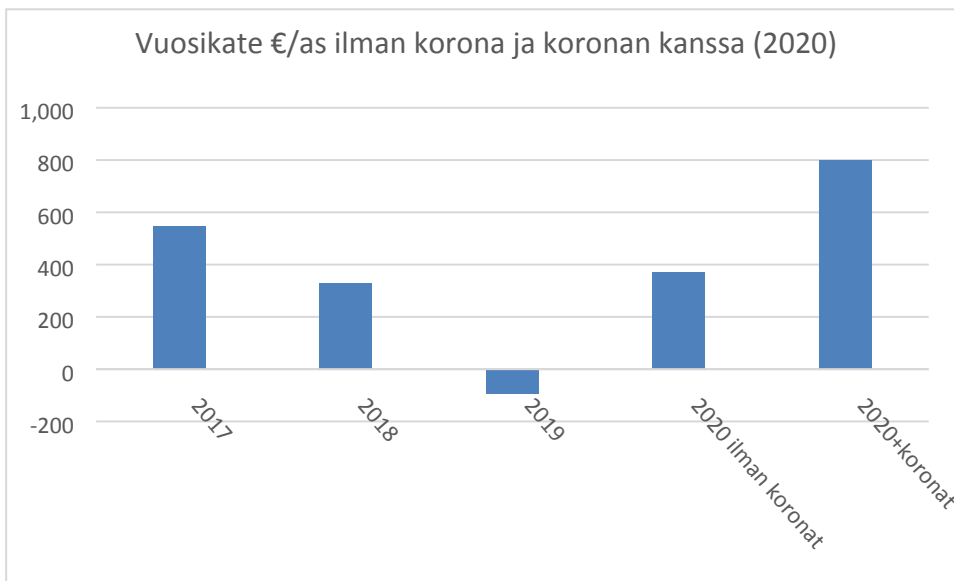
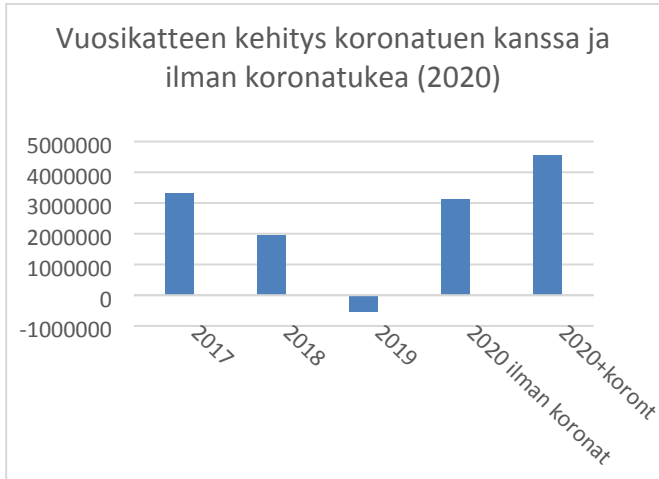
Kunnan toimintakate oli 38,639 milj. €, kasvua oli 0,902 milj. euroa.

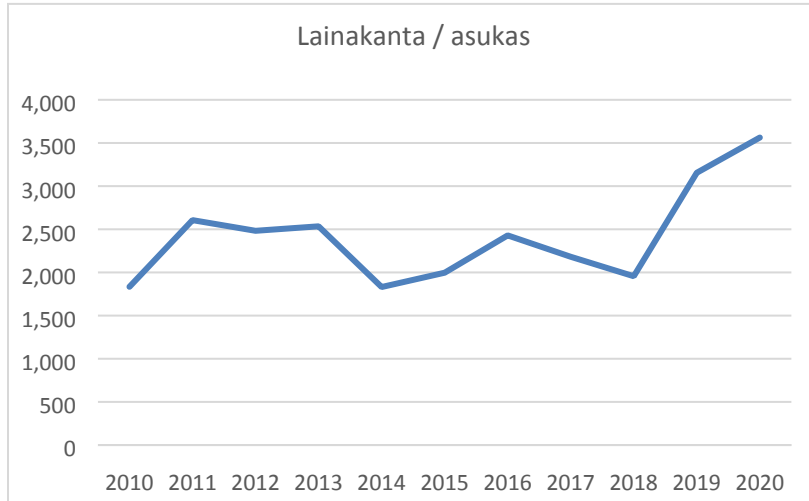
Verotulot ja valtionosuudet kasvoivat edellisvuodesta ollen 42,913 milj. €. Kertymä oli noin 4 milj. € edellisvuotta suurempi (2019 kertymä oli 38,765 milj. €). Tuloveroprosentti vuonna 2020 oli 20,25 %, nousua edelliseen vuoteen oli 0,5 %-yksikköä.

Valtionosuuksiin ja verotuloihin kirjattuja koronatukia kunta sai 2,1 milj. €.

Vuosikate osoittaa kunnan tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä. Vuonna 2020 vuosikate asukasta kohden oli 799 €, mikä kattoi poistot ja muut satunnaiset erät (poistot 371 € per asukas). Investointeihin käytettiin 1 022 € per asukas.

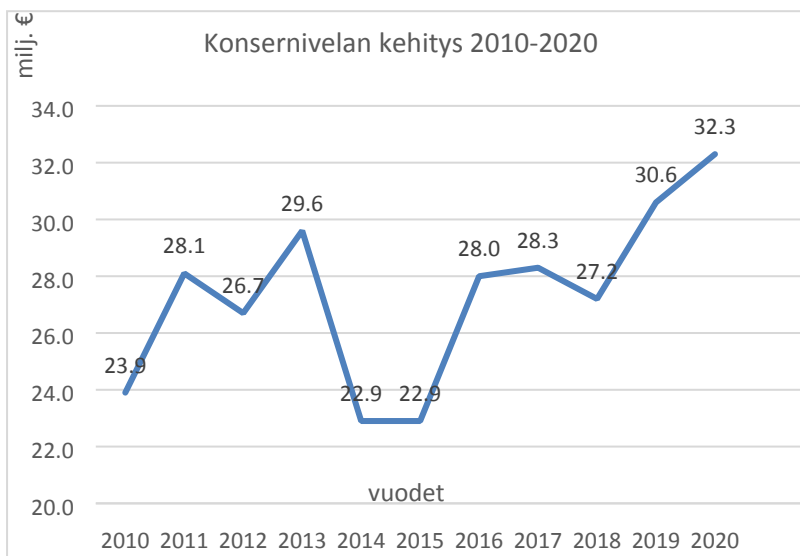
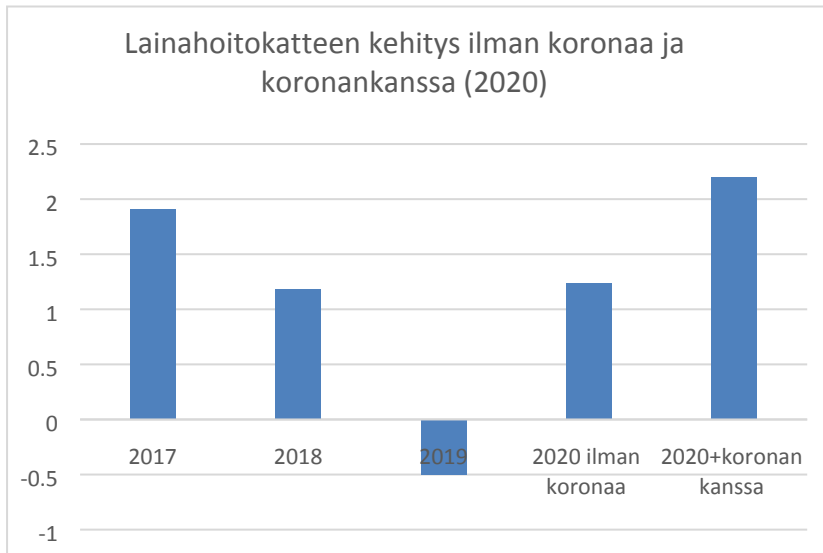

Lainahoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset}) = 2,2$.

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman velvoitteiden hoitoon.

Lainanhoitokyvyn katsotaan olevan hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2.

Investointimenojen toteuma oli 6,3 milj. €. Edellinen kuvio osoittaa, että investointeja ei päätyneellä tilikaudella tehty taloudellisesti kestäväälle pohjalle tarkoittaen, että lainamäärä kasvoi. Kunnan osalta asukasta kohden laskettu lainakanta+vuokravastuut kasvoi 432 eurolla, ollen 31.12.2020 yhteensä 3 973 euroa per asukas. Konsernissa lainamäärä+vuokravastuut per asukas kasvoi 5 685 € per asukas, toiminnan ja investointien rahavirta oli alijäämäinen (vuosikate ei riittänyt kattamaan nettoinvestointeja).

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Tilinpäätöksen mukaan kunnan tuloslaskelma osoittaa 2,160 milj. € ylijäämää. Tuloksen muodostumiseen on vaikuttanut huomattavasti valtion tuki koronaepidemian hoitoon sekä kunnan YT-neuvottelujen tulos ja toimialoilla tehdyt säästötoimet.

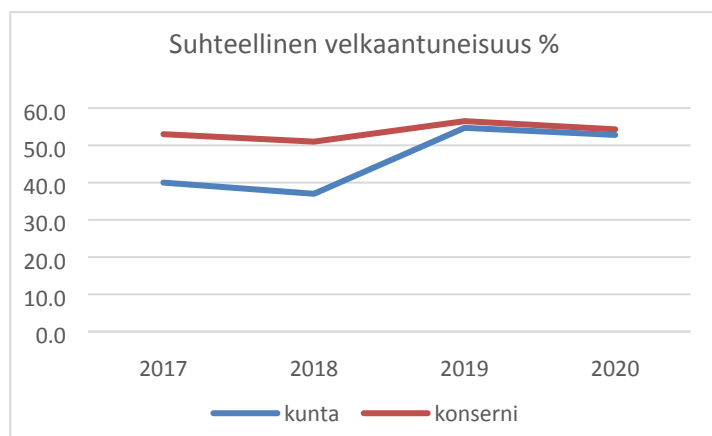
Kunta kirjasi ylimääräisiä arvonalentumia 816 000 € ja satunnaisia menoja 276 000 €, mitkä pienensivät tilikauden ylijäämää. Konsernin ylijäämä oli tilinpäätöksessä 2 234 304 €.

Tilikauden ylijäämä kirjataan taseeseen ylijäämäksi. Kunnalla on nyt taseessaan ylijäämä 5,5 milj. € ja konsernilla 6,9 milj. €.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

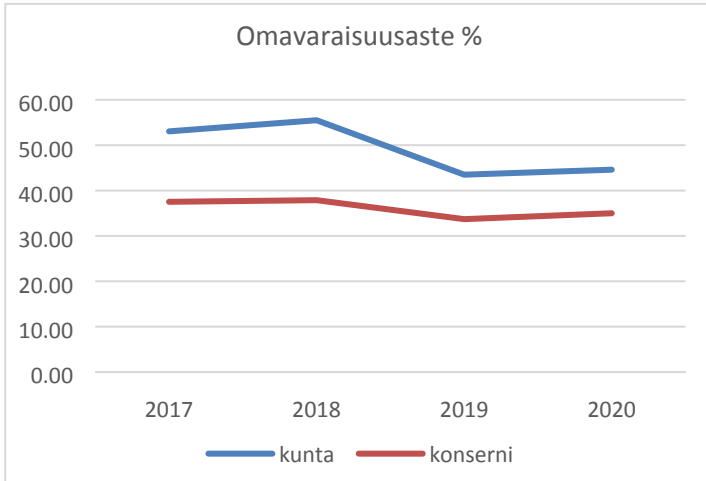
= (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Mitä pienempi suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Omavaraisuusaste, %

Tunnusluku kertoo kunnan vakavaraisuudesta, alijäämän sietokyvystä ja kyvystä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tunnuslukuarvon hyvänä tasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alemmaa omavaraisuutta on pidettävä jo heikkona ja se merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Rahoitusmarkkinat elävät ennakoimattomassa tilanteessa, joten lainojen korkoriskit on oltava tässä taloustilanteessa hyvin hallinnassa.

3.1 Investointien toteutuminen

Investointien tulorahoitusprosentti oli 78,2 %. Suurten investointien rahoitustarpeen kattamiseksi lainaa nostettiin 4 milj. €.

Liikuntahalli Kisala -hanke (uusi halli) alkoi vuonna 2019. Vuodelle 2020 alkuperäinen talousarviovaraus oli 3 325 000 €, talousarvioon hankkeelle lisättiin 1 376 000 €, jolloin vuoden 2020 kokonaisvaraus oli 4 701 000 €, josta toteutui noin 4 680 000 €. Tarkastuslautakunta sai arviointivuonna selvityksen hankkeen sen hetkisestä tilanteesta. Hanke jatkuu yhä.

Vesihuoltolaitoksen merkittävin investointi 2020 oli vesitornin kunnostus. Hanke pysyi budjetissa ollen noin 600 000 €.

Kirkonkylän koulun saneeraukseen oli varattu 2 milj. €, jota ei käytetty valtuuston tehtyä kesällä 2020 päätöksen koulun lakkauttamisesta.

Tarkastuslautakunnan kannanotto kokonaistalouden toteutumiseen

Kunnan ylijäämäinen tilikauden tulos muodostui hyvin ennakoidusta verotulojen kasvusta sekä ennakoimattomasta valtionosuuksien ja yhteisöveron kasvusta, joka oli valtion kunnalle maksamaa koronaepidematukea. Tämän koronatuen ei tule antaa hämätä talouden tulkinnessa.

Konsernia tarkastellaan kokonaisuutena, ja huomio pitää kiinnittää koko konsernin tilanteeseen. Lainat ja vuokratavastuut ovat kasvussa. Kuntalaisen kannalta ei ole merkitystä sillä, ovatko velat kunnassa vai konsernissa.

Kisala -hankkeesta on valtuuston päätös 4.3.2019, jossa hyväksyttiin Kisalan laajennuksen hankesuunnitelman ja sen laajennusosan osalta urakkahintojen yhteissummaksi enintään 5 milj. €. Suunnitteluvirheiden ja puutteiden vuoksi summa on noussut huomattavasti. Valtuuston tahto ei ole toteutunut.

Nykyisellä kehityksellä kuntastrategian taloudellisia tavoitteita ei todennäköisesti tulla saavuttamaan. Lainakanta enintään 3000 €/asukas ei ole toteutunut. Tarkastuslautakunta on huolissaan siitä, onko taloudellisiin tavoitteisiin pääsemisestä olemassa uskottavaa suunnitelmaa.

Tarkastuslautakunta toivoo jatkossa talousarviossa ja tilinpäätöksessä käytettävän enemmän kaavioita havainnollistamaan esim. väestömäärän kehityksestä ikäryhmittäin. Taloutta ja palvelurakennetta suunniteltaessa on hyvä tiedostaa, miten väestömäärä on kehittynyt ja miten sen oletetaan kehittyvän jatkossa. Kehitys on ollut huomattavasti negatiivisempaa kuin kuntastrategiassa on arvioitu.

3.2 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen alainen talous toteutui lähes suunnitelman mukaisesti. Keskeistä toimintakaudella oli talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen siirto Sarastia Oy:lle sekä Mäntyharjun kunnanvaltuuston päätös (2.12.2019) irtisanoa Mäntyharjun Seudun Elinkeinojen Kehitys Oy:n (Mäsek Oy) ja kunnan välinen sopimus elinkeinotoimen hoitamisesta.

Poikkeusolojen johtosääntö otettiin käyttöön 20.3.2020 koronapandemian johdosta. Sen käyttö päättyi 16.6.2020.

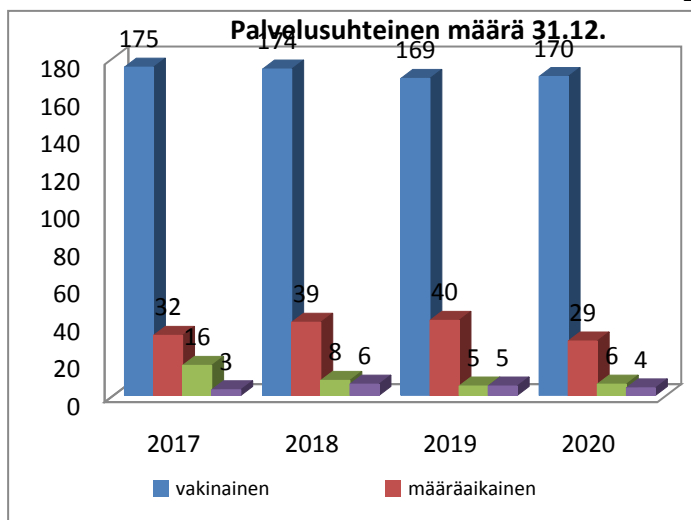
Elinkeinoitoimi

Mäntyharjun Seudun Elinkeinojen Kehitys Oy:n (Mäsek Oy) aloittamia hankkeita ja muita toimenpiteitä vietiin loppuun vuoden aikana. Markkinointipäällikkö siirtyi kunnan palvelukseen. Aloitettiin kehittämään uutta toimintamallia elinkeinopalvelujen osalle.

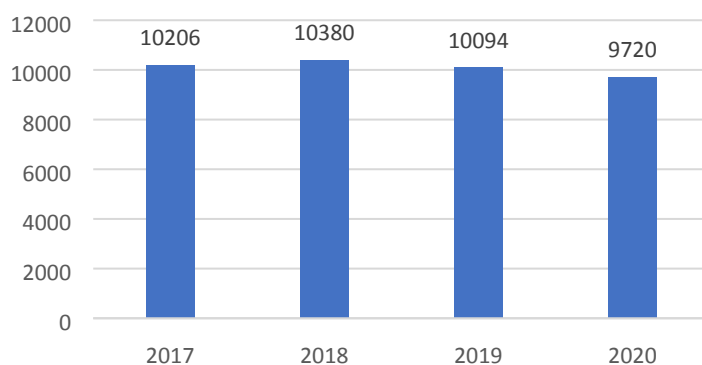
Henkilöstö

Vuosi 2020 oli koronapandemian vuoksi henkilöstölle ja johdolle täynnä uuden oppimista ja henkinen kuormittavuus erittäin suurta: oli kuitenkin hienoa havaita, kuinka esimiehet ja henkilöstö tarttuivat poikkeustilanteessa haasteisiin.

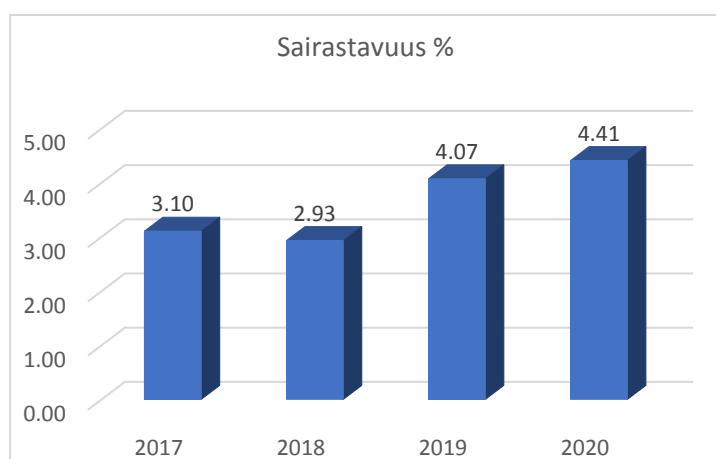
Kunnan työntekijöiden työhyvinvoinnissa päävastuu on toimialueilla, niiden johtajilla sekä esimiehillä. Eri-tyisesti esihenkilöiden tehtävänä on olla tukena omalle henkilöstölle, arvioida ja seurata työn tekemistä ja työntekijöiden kuormitusta säännöllisesti.

Henkilöstömenot 2017-2020
1000 €

Summa sisältää myös tukityöllistettyjen ja oppisopimuskoulutuksessa olevien henkilöiden palkat. Henkilöstökuluista palkkamenojen osuus oli 7 393 milj. € ja henkilöstösivukulujen 2 328 milj. €.

Mäntyharjun kunnan työntekijöiden työterveyshuolto on laajennettu koskemaan myös yleislääkäritasoista sairaanhoitoa.

Hyvinvointi / Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden ky Essote

Essoten kuluihin oli talousarvioon oli varattu 26,855 milj. €, josta käytettiin 26,772 milj. €

Kunnan hyvinvointisuunnitelman toteutuminen ja arviointi edellyttää yhteistyötä Essoten kanssa, jota johtaa kunnan hyvinvointikoordinaattori.

Hyvinvointisuunnitelman 2017-2020 tavoitteiden seuranta ja tilastointi ovat tärkein osa laadun kehittämistä. Kunnan toimialojen sisäinen yhteistyö ja palveluasenteet ovat tärkein osa toteutumaa arvioitaessa. Kunnan kannalta on tärkeää edesauttaa yhteistyötä Essote Ky:n kanssa, sillä onhan suuri osa kuntalaisten palveluista Essote kuntayhtymän tuottajavastuulla ja palvelujen riittävyyden ja laadun valvontavastuu kunnanhallituksella.

Valtuuston hyväksymän hyvinvointisuunnitelman seuranta ja tavoitteet ovat näyttäneet jäävän vähäiselle huomiolle luottamustoimielimissä.

3.3 Sivistyslautakunta

Hallinto

Sivistyslautakunnan talousarvio alittui noin 600 000 eurolla, ollen myös noin 250 000 € pienempi kuin vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma.

Varhaiskasvatus

Asetetut tavoitteet ovat toteutuneet

Perusopetus

Kunnanvaltuuston 30.3.2020 tekemän päätöksen mukaan perusopetusta järjestetään ainoastaan Mäntyharjun Yhtenäiskoulussa. Kouluverkkouudistuksen myötä syksystä 2020 alkaen kunnassa on ollut vain yksi perusopetuksen koulu. Ratkaisu on onnistunut tila- ym. resurssien osalta.

Koulun tulokset olleet hyviä. Tulokset ovat ylittäneet kansalliset ja OECD-maiden tulokset.

Kiusaamistapaukset pysyneet samalla tasolla kuin aiemmin.

”Pysähtyneiden kiusaamistilanteiden määrä suhteessa raportoituihin kiusaamistilanteisiin” (KiVa-tiimi) on tärkeä mittari, mutta tilinpäätöksessä ilmoitettu toteutuma, ”KiVa-tiimi on selvittänyt kaikki kiusaamis-tapahtumat,” ei vastaa asetettua mittaria. Onko kiusaamistapauksille myöhempää seurantaa?

Tammikuussa virkaan astunut sivistysjohtaja Sari Aarniokoski teki laajan ja monipuolisen kouluverkko-selvityksen. Selvitys oli sivistyslautakunnan käsittelyssä 10.3.2020 ja kunnanhallituksessa 16.3.2020. Valtuusto teki päätöksen 30.3.2020 yhden peruskoulun malliin siirtymisestä. Näin nopea ja tehokas prosessi haastoi kuntadialogin/vanhempien kuulemisen, johon jäi toivomisen varaa.

Oppilasmäärät vuosiluokittain														
Yhtenäiskoulu (yksi perus Päivitetty 22.1.2021/ml)														
ENNUSTE														
LV/LK	0	1	2	3	4	5	6	1-6 Yht	7	8	9	7-9 Yht	0-9 Yht	eskarit/syntymäv
2020-2021	47	58	42	46	55	50	63	314	44	46	69	159	520	2014
2021-2022	46	47	58	42	46	55	50	298	63	44	46	153	497	2015
2022-2023	32	46	47	58	42	46	55	294	50	63	44	157	483	2016
2023-2024	38	32	46	47	58	42	46	271	55	50	63	168	477	2017
2024-2025	35	38	32	46	47	58	42	263	46	55	50	151	449	2018
2025-2026	31	35	38	32	46	47	58	256	42	46	55	143	430	2019
2026-2027	13	31	35	38	32	46	47	229	58	42	46	146	388	2020

Toisen asteen koulutus / Lukio

Saamamme selvityksen mukaan etäopiskelu on toiminut hyvin poikkeusoloissa.

Opiskelijat viihtyvät erittäin hyvin ja ovat tyytyväisiä opetuksen tasoon. Opiskelijamäärätavoite ylittyi selvästi.

Vapaa sivistystyö

Tavoitteet toteutuneet

Kirjastopalvelut

Kirjaston sähköinen palvelu pystyi vastaamaan kuntalaisen tarpeeseen myös poikkeusoloissa. Itsepalvelukirjaston käyttöönotto paransi kirjastopalvelujen tavoitettavuutta.

Lukudiplomin, ja muiden kirjaston järjestämien tilaisuuksien ja koulutuksien osalta tavoitteisiin ei päästy.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan sivistyspalveluissa toteutetaan hyvin strategiaa painopisteiden osalta.

3.4 Tekninen lautakunta

Toimintatuotot kasvoivat 6,5 milj. euroon (v. 2019 5,4 milj. €). Vuokrasopimuksia on tarkastettu ja uudistettu.

Hallinto

Tavoitteeksi asetettu organisaatiouudistus on kesken.

Kiinteistöstrategian päivitys ei toteutunut, mutta pohjatietoa on kertynyt tilaratkaisuhankkeen yhteydessä.

Korjausselvityksiä on tehty eri rakennuksille (terveyskeskus, yhtenäiskoulu, kirjasto, ruokala, Kisala).

Kehittämissuunnitelman koontisuunnitelma on laatimatta. Investointien PTS (pitkän tähtäimen suunnitelma) 7 vuodelle on tehty ja työstäminen jatkuu edelleen.

Kuntatekniikka

Hulevesiverkoston ja katuverkoston PTS on käynnistetty.

Kiinteistöpalvelut

Huoltokirjat laadittu kuudelle rakennukselle.

Tilikaudella on jouduttu tekemään kiinteistöihin ennakoitua enemmän erilaisia selvityksiä ja tutkimuksia, joissa on löytynyt monia puutteita ja korjaustarpeita. Tämä korostaa suunnittelun, rakennuttamisen ja sen valvonnan, sekä huollon tarkkuuden tarpeellisuutta. Päätyneen vuoden aikana isojen hankkeiden samanaikainen toteuttaminen on vaatinut paljon työtä ja kuormittanut henkilöstöä.

Kiinteistöpalveluihin ei talousarviossa ollut varattu riittävästi rahaa PTS:aan.

Ruokahuolto- ja siivouspalvelut

Vaikeissa olosuhteissa ruokahuolto on toiminut hyvin ottaen huomioon keittiöiden kunnon.

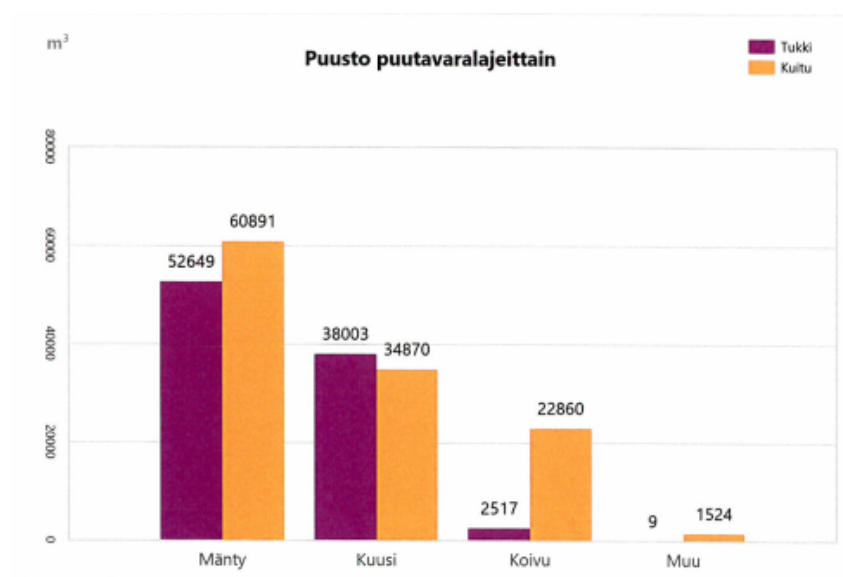
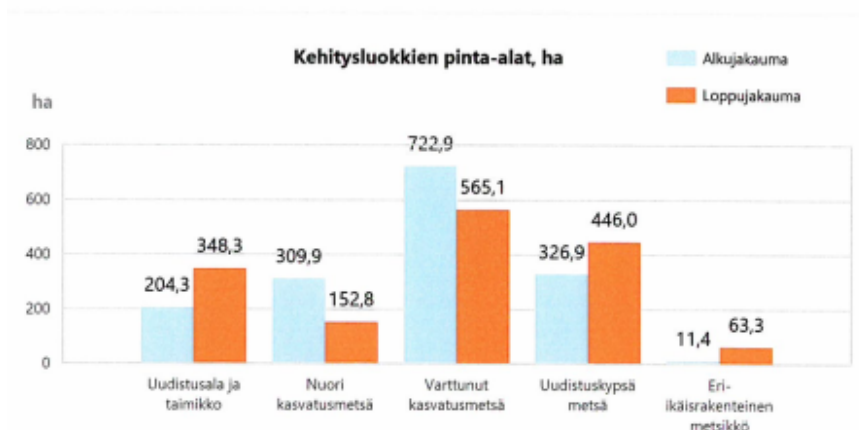
Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos on toiminut hyvin. Selvitys hulevesi-katuverkoston saneeraustarpeesta on tehty. Jatkossa on kustannus- ja saneerauspaineita. Verkoston ikääntymiseen sisältyy kunnan suurin ympäristöriski.

Maa- ja metsätilat

Kunnan metsillä on uusi 10-vuotissuunnitelma. Käytännössä metsäasioita hoitaa Mänty-Saimaan Metsänhoitoyhdistys.

Puuston kehitysluokat 2020 - 2029

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnassa on kehitetty sähköistä lupaprosessia. Tavoitteena on pidemmällä aikavälillä saada rakennusvalvonnan aineisto digitoitua ja vapauttaa henkilöstöresursseja itse lupien käsittelyyn ja näin nopeuttaa lupaprosessia; kehitystyö on yhä käynnissä. Lupamäärät ovat kasvaneet edellisestä vuodesta. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, ettei lupakäsittely ruuhkautuisi kuten kesällä 2020.

Yhteenveto toimialueiden tavoitteiden arvioinnista

Toiminnan mittareihin tulee kiinnittää edelleen huomiota. Toteutuma tulisi pystyä ilmoittamaan asetetun mittarin mukaisesti. Jos se ei ole mahdollista, tulee mittaria jatkossa muuttaa.

Mm. teknisen johtamisen ammattitaidon merkitys on tullut hyvin esille viimeisen 2 vuoden aikana. Hankkeiden suunnittelun ja toteutuksen aikainen valvonta on syytä saattaa asianmukaiselle tasolle.

3.5 Konserniyhtiöille asetettujen vuositavoitteiden arviointi

Kaikessa kunnan omistamisessa tulee aina olla ensisijaisena lähtökohtana tarkoituksenmukaisuus ja kannattavuus.

Mäntyharjun Seudun Elinkeinojen Kehitys Oy (Mäsek)

Vuosi 2020 oli Mäsekin alasajoa. Tavoitteena ollut uusien yritysten määrän kasvu toteutui. Työttömyysasteen tavoite, alle kymmenen prosenttia, ei toteutunut. Yrityksissä on avoimia työpaikkoja erilaisten kohtaamiongelmiensä vuoksi. Mitä ratkaisuksi?

UUDET -hanke, päättyi 31.10.2020

Hanke etsi ratkaisuja Itä-Suomalaisten maaseututaajajien uudistamiseen.

Se suoritti tutkimuksen kuntalaisten mielipiteistä, kunnan toiminnasta ja omasta asukaskokemuksesta sekä kuntalaisdialogimallin kehittämistä. Tuloksena tuli hyviä teemoja kuntataajajien kehittämiseen. Esille nousi vapaa-ajan asukkaiden huomioiminen, kuntanäkyvyys, viestintä, markkinointi, työnmuutokseen vastaaminen, Esityksinä jatkoon laajempaa elinvoimapolitiikkaa ja vahvempaa ”kylähenkeä”. Tärkeitä toimijoita monipaikkaiset asukkaat jne.

LUOVA -hanke, päättyi 31.12.2020

Hankkeen tavoitteena oli palvelutuotteiden kehittäminen ja matkailutulon kasvu. Mäntyharjun näkökulmasta hanke liittyi Repovesi -reittiin ja Hallan melontareittiin, Mäntyharjun aseman palvelupisteen konseptointiin ja ulkomainoskampanjaan pääkaupunkiseudulla talviluontomatkojen edistämiseksi. Hyödynsaajina kunta ja paikalliset yritykset. Yhteishanke Kouvolan Innovatio Oy:n, Metsähallituksen ja Mäsek Oy:n kanssa. Tukee hyvin kuntastrategiaa.

TEOLLISUUSTONTTIEN IVESTOINTIMAHDOLLISUUKSIEN KEHITTÄMISHANKE, päättyi helmikuussa 2020

Tavoitteena oli Kaupinkankaan- ja Poitin teollisuustonttien kilpailukykyyn määrittäminen erityyppisille yrityksille ja teolliselle toiminnalle. Toteuttaja: Rambol Finland Oy.

Mäntyharjulle sitoutuvan uuden elinkeinotoiminnan keskeisempiä perusteita: raaka-aineiden läheisyys, puuraaka-aine, sahatavara, olemassa olevien yritysten arvoketjut ja virrat (komposiitti yms.).

Suurimpana haasteena on osaavan työvoiman puute ja sen rekrytoinnin hankaluus.

Tuloksena hyviä keskusteluja, mutta ei varsinaisia tuloksia. Hankkeen rahoitti Etelä-Savon maakuntaliitto.

Kiinteistö Oy Keskiväli

Hirventien kahden kerrostalon purku toteutui.

Madepolku-Haukatie ja Hovilinna siirtyivät kaukolämpöön.

Asuntojen käyttöaste oli noin 90 %.

Korjausvelka on tiedostettu, mutta korjauksia on jouduttu siirtämään taloudellisista syistä.

Yksittäisten asuntojen korjauksia tehty.

Lainasalkku 4,3 milj. €, tilikauden tulos on -1536 €

Mäntyharjun Yrityskiinteistöt Oy

Tilikausi oli ensimmäinen kokonainen tilikausi.

Tilikauden tulos oli 790,92 €.

Käyttöasteet 31.12.2020

	Vuokrattavat m2	Vuokratut m2	Käyttöaste %
Nokiantie	2970	2365	79,63
Kaupinkangas	1075	895	83,26
Pyhävedenranta	4500	3377	75,04
Yhteensä	8545	6637	77,67

Käyttöastetavoitetta ei ollut.

Toimintasuunnitelmassa ensi vuodelle on Pyhävedenrannan osapurku.

Kiinteistö Oy Mäntyharjun Myllyrinne

Mäntyharjun kunta omistaa KOy:n 100 prosenttisesti.

Yhtiöllä ei ole lainoja, tilikauden tulos oli 32 592,65 €.

Osapurkulupa matalaan osaan on olemassa.

4. Muut havainnot**Edellisen vuoden arviointikertomuksen havaintojen käsittely**

Toimielimet antoivat valtuustolle 14.9.2020 vastineensa arviointikertomuksessa 2019 esitettyihin havaintoihin.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on lainmukaista sekä taloudellista ja tuloksellista. Kunnanhallitus on päävastuullinen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä. Sisäinen valvonta kuuluu kuitenkin jokaiselle kunnan palveluksessa olevalle huolimatta siitä, että laissa tehtävät on määrätty kunnanhallituksen vastuulle tai hallintosäännössä johdon ja esihenkilöiden vastuulle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet kunnanvaltuusto hyväksyi 14.12.2020. Ohje henkilöstölle on hyväksytty 19.4.2021 kunnanhallituksessa.

Mäntyharjun kunnan tarkastuslautakunta

18.5.2021

Ilpo Honkanen
puheenjohtaja

Eero Kantola
varapuheenjohtaja

Tarmo Norén
jäsen

Raili Rantanen
jäsen

Raili Suomi
jäsen

Liitteet

Liite 1: Mäntyharjun kunnan tilivelvolliset 1.1.-31.12.2020

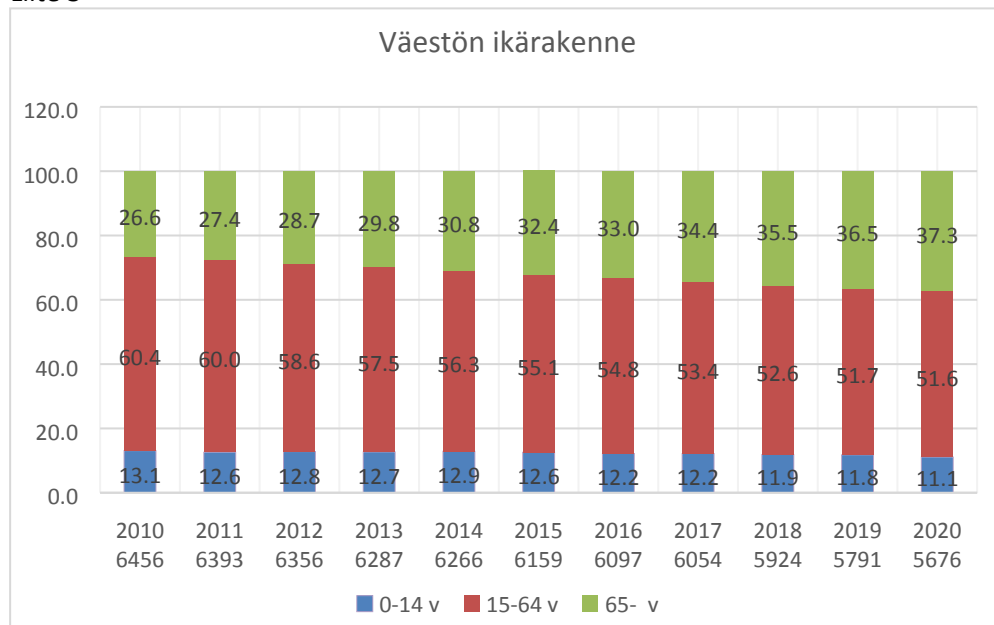
Toimielin Kunnanhallitus	Viranhaltija kunnanjohtaja hallinto- ja talousjohtaja
Sivistyslautakunta	sivistysjohtaja lukion rehtori Yhtenäiskoulun rehtori kansalaisopiston rehtori kirjastotoimen johtaja varhaiskasvatuksen johtaja vapaa-aikasihteeri kulttuurisihteeri nuorisotyöntekijä
Tekninen lautakunta	tekninen johtaja
Rakennuslautakunta	rakennustarkastaja

Tilivelvollisia ovat lisäksi kyseisten toimielinten jäsenet.

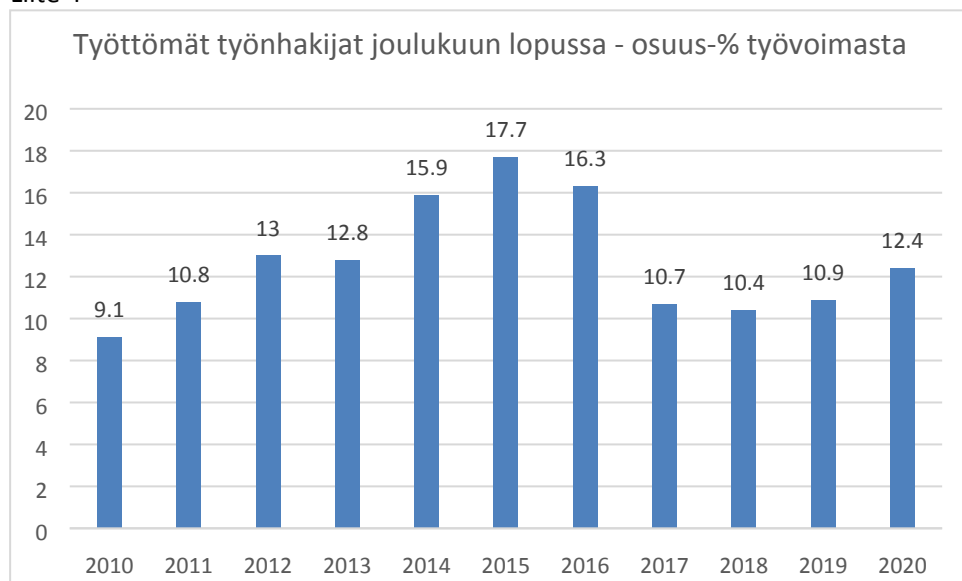
Liite 2

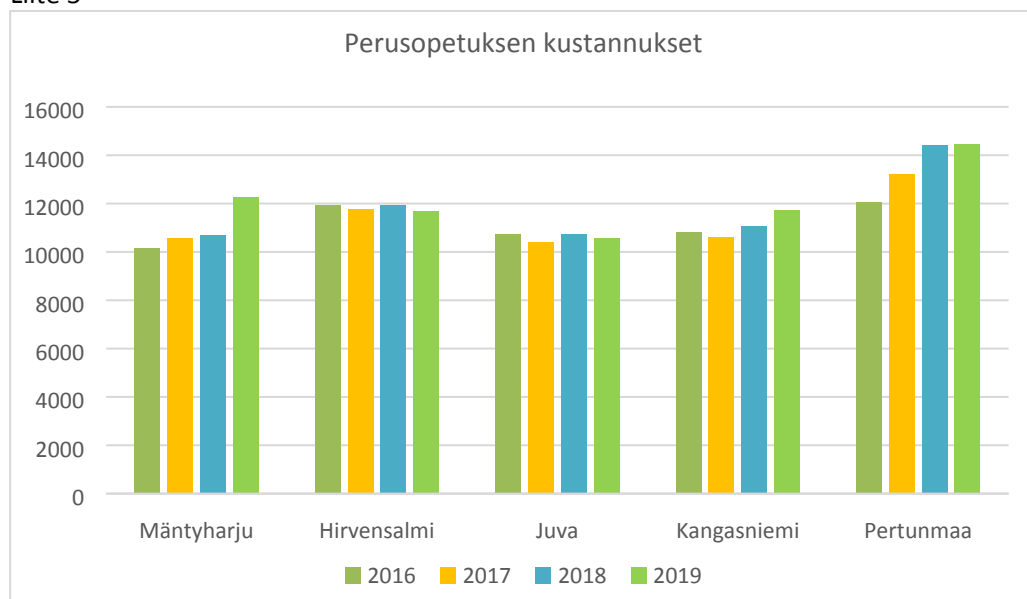
Liite 3

Liite 4

Liite 5

Lähteet: Tilastokeskus, Opetushallituksen raportit 2019